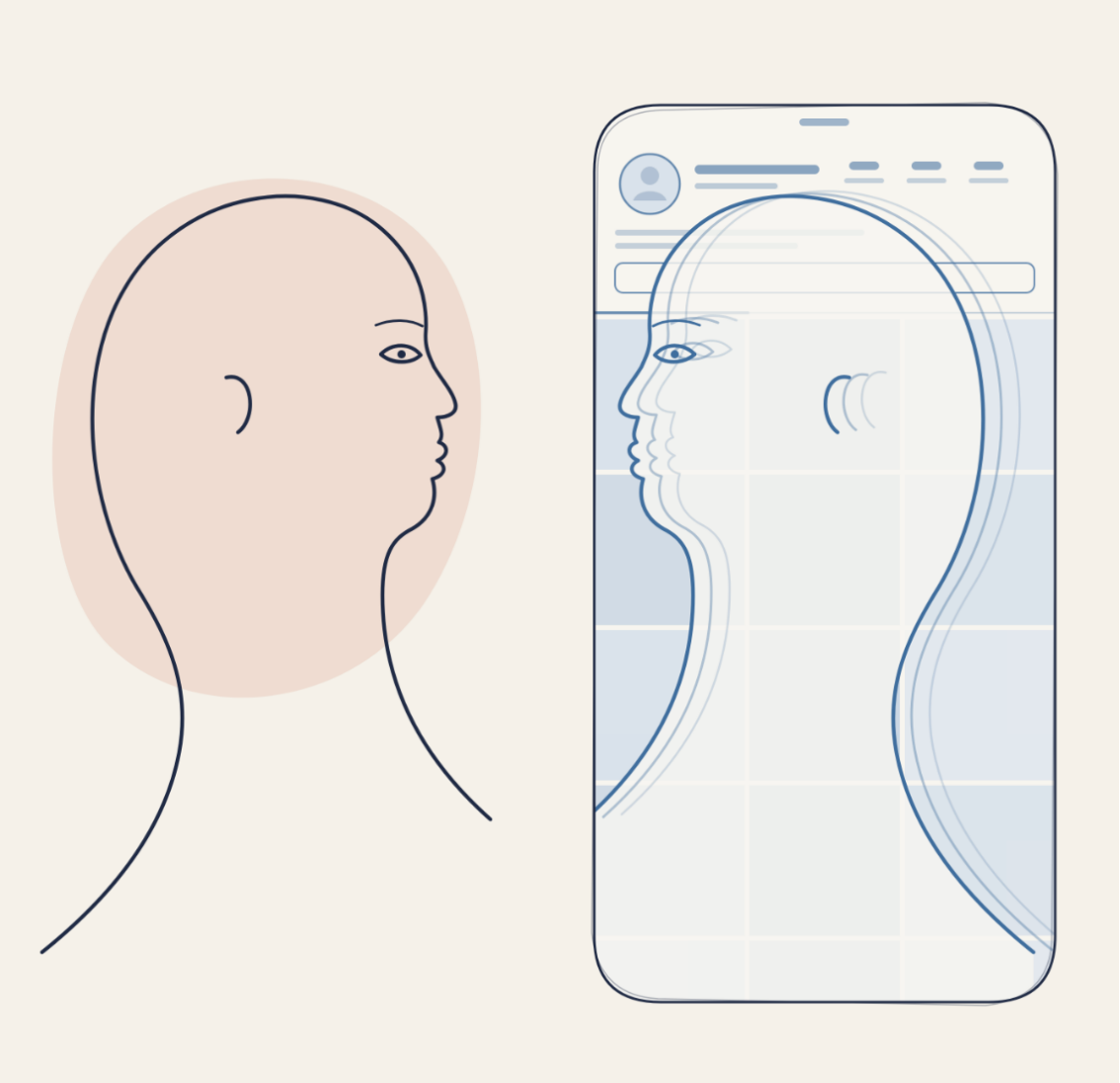
Det digitale selvforhold

Et filosofisk studie af forholdet mellem individ og digital selvfremstilling på sociale medier

Projekt Forskerspirer 2026	
Titel	Det digitale selvforhold: et filosofisk studie af forholdet mellem individ og digital selvfremstilling på sociale medier
Identifikationskode	DK088
Navn	Tanne Liisa Bjerre Theilgaard
Gymnasium	Risskov Gymnasium
Fagområde	HUM

[1] (Anthropic, 2026)

Indholdsfortegnelse

Indledning **1**

Problemformulering, formål og bidrag **2**

Afgrænsning **3**

Teoretisk ramme **3**

Metode **8**

Projektets udførelse **9**

Konklusion/perspektivering **9**

Anerkendelse **10**

Litteraturliste **11**

BILAG **12**

Bilag 1: Afgrænsningsskema *12*

Bilag 2: Underspørgsmål og temaer *15*

Bilag 3: Interviewguide *16*

Bilag 4: Faser og tidsplan *21*

Bilag 5: Budget *21*

Bilag 6: Forside *22*

Indledning

Hver gang et menneske trykker ”del” på sociale medier, træder noget, det selv har skabt, ud af dets umiddelbare kontrol og ind i en offentlighed, hvor andre kan se, vurdere og huske det[2]. I 2026 brugte 89 % af danskerne mellem 16 og 74 år sociale medier[3]. Tidligere undersøgelser har især belyst, hvordan mødet med andres profiler[4] kan påvirke selvværd, kropsidealer og trivsel[5]. Mindre opmærksomhed synes at være rettet mod det omvendte forhold: Hvad sker der, når individet møder sin egen profil og konfronteres med det, det selv har skabt?

Spørgsmålet er filosofisk, fordi profilen potentielt rummer en dobbelthed i forhold til selvet. Profilen er individets eget værk, men den består, selv når individet forandrer sig, og kan blive vurderet af andre uden individets medvirken[6]. Profilen er dermed både et udtryk for mennesket bag den og, som *digital selvfremstilling*[7], noget ydre, der eksisterer relativt uafhængigt af det. Om og hvordan denne dobbelthed opleves, er projektets omdrejningspunkt. Dette undersøges gennem semistrukturerede interviews. Som teoretisk udgangspunkt anvendes den tyske filosof G.W.F. Hegels (1770–1831) hovedværk ”Åndens fænomenologi”[8], suppleret af den franske filosof Jean-Paul Sartre (1905–1980)[9] og den canadiske filosof Charles Taylor (f. 1931)[10].

Min interesse for emnet udspringer af min egen tilbageholdenhed med at dele indhold på sociale medier af frygt for at skulle stå til ansvar for det. Erfaringen er personlig og ingen antagelse om andre, men har gjort mig nysgerrig efter, om en *digital selvfremstilling* får betydning for, hvordan vi forholder os til os selv.

---

[2] (Belk, 2013, s. 486–487)

[3] (Danmarks Statistik, 2026)

[4] Profil: En personlig digital konto, som er stedet og formatet, hvor den digitale selvfremstilling finder sted.

[5] (Kierkegaard et al., 2020, s. 7 og 11)

[6] (Belk, 2013, s. 486–487)

[7] Digital selvfremstilling: Det samlede materiale, et menneske selv har offentliggjort under en personlig profil på internettet (f.eks. billeder, tekster og opslag), som tilsammen kan danne et billede af menneskets liv, identitet og personlighed.

[8] (Hegel, 2005)

[9] (Sartre, 2013)

[10] (Taylor, 1989)

Problemformulering, formål og bidrag

Problemformulering:

Hvordan fortæller individer om forholdet mellem sig selv og deres *digitale selvfremstilling* på sociale medier, og hvordan kan dette forhold, i det omfang det opleves, forstås filosofisk med afsæt i udvalgte begreber fra Hegels "Åndens fænomenologi", suppleret af Sartre og Taylor?

Underspørgsmål:

1. Hvordan fortæller deltagerne om forholdet mellem sig selv og deres *digitale selvfremstilling*, herunder om de oplever en forskel, og i givet fald hvordan?
2. Hvordan kan de fortællinger, der viser en *spænding*[11] eller *spaltning*[12], belyses gennem Hegels begreber om *selvbevidsthed* og *anerkendelse*, herunder om profilen kan indtage en plads, der ligner *den andens* i *selvforholdet*?
3. Hvordan kan Sartres begreber om *fakticitet* og *blikket* samt Taylors filosofi om *narrativ identitet* supplere Hegels begreber og uddybe forståelsen af fortællingerne?

Formålet er at afdække, om forholdet mellem individ og profil får betydning for deltagernes *selvforhold*[13], og i givet fald hvilken. Hos Hegel bliver et menneske først sig selv gennem *den anden*, der kan *anerkende* det[14]. Projektet undersøger, om ens egen profil kan komme til at indtage en lignende plads.

Projektets bidrag er at rette opmærksomheden mod individet som både skaber og betragter af sin egen profil. Hvor forskningen har peget på, hvordan sammenligning med andres profiler kan præge individets *selvforhold*[15], undersøger projektet, om ens egen profil kan have en lignende funktion. Gør den det, peger det på en mindre belyst dimension af sociale mediers

[11] Spænding: En konflikt mellem to forhold, der skaber en indbyrdes uoverensstemmelse.

[12] Spaltning: En oplevet adskillelse mellem to sider af et forhold, der ellers opleves som sammenhængende.

[13] Selvforhold: Den måde, et menneske forholder sig til sig selv på, herunder sin egen eksistens, psyke og handlinger, fx gennem skam, stolthed, genkendelse eller distance.

[14] Jf. teoriafsnittet.

[15] (Kierkegaard et al., 2020, s. 7).

indflydelse, der får stigende relevans, efterhånden som flere bruger dem[16]. Projektet vurderer ikke sociale medier som positive eller negative, men uanset hvad fortællingerne viser, kan resultatet danne udgangspunkt for senere forskning om *selvforholdet* og samfundsdebatten om sociale mediers betydning for mennesket.

Afgrænsning

Projektet fokuserer udelukkende på det indre forhold mellem individet og dets egen profil. Andres opfattelse og reaktioner indgår kun, hvis de har betydning for deltagerens forhold til sig selv. Undersøgelsen omfatter personlige profiler, hvor et menneske genkendeligt fremstiller sig selv, og kun det indhold, individet selv har offentliggjort. Platformkriterierne bygger på Danah Boyd og Nicole B. Ellisons definition af sociale netværkssider[17], tilpasset projektets formål (bilag 1). Algoritmer, brugsstatistik, indholdsanalyse og sammenligninger mellem platforme, køn og aldersgrupper er fravalgt[18]. Fra Hegel, Sartre og Taylor inddrages kun de begreber, der præsenteres i teoriafsnittet. Projektet hverken afprøver filosofien eller bedriver forskning i filosofferne.

Teoretisk ramme

Projektet handler i kernen om *selvforholdet*, om hvordan et menneske forholder sig til sig selv gennem noget, det selv har skabt. For at undersøge det på et kvalificeret grundlag går projektet til filosofien. En af de mest detaljerede udforskninger af *selvforholdet* findes i Hegels "Åndens fænomenologi", hvor selvet beskrives som noget, der kun bliver til gennem mødet med noget andet[19]. Hegel har været afgørende for senere filosofi[20]. Sartre udviklede sin forståelse af *den*

[16] (Danmarks Statistik, 2024, s. 32)

[17] (Boyd & Ellison, 2007)

[18] De fravælges, fordi projektet undersøger, hvordan forholdet til profilen opleves, ikke hvordan profilen er opbygget, eller hvor udbredt forholdet er. Sammenligninger mellem platforme, køn og aldersgrupper ville kræve et større udvalg end seks til otte deltagere. Resultaterne kan derfor ikke sige noget om, hvor almindelige oplevelserne er, eller hvordan de varierer mellem grupper.

[19] (Kobe, 2015, s. 837)

[20] (Kobe, 2015, s. 830)

anden i direkte dialog med Hegel[21], og Taylor bygger videre på ham i sin filosofi om det moderne selv[22]. De tre filosoffer står i en fælles tradition.

Selvom filosofferne skrev før sociale medier fandtes, formodes deres begreber at kunne belyse menneskers forhold til *digital selvfremstilling*. Deres krævende terminologi kan åbne for deltagernes fortællinger og give et præcist sprog til at fortolke forholdet mellem individ og profil.

I det følgende betegner *subjekt* det kropslige, handlende menneske, der forholder sig til sig selv og andre, mens *individ* bruges om mennesket i dets hverdagslige forhold til profilen, og *deltager* om de interviewede. *Selvbevidsthed* betegner forenklet bevidsthedens forhold til sig selv. Med udgangspunkt i Hegel skelnes mellem *det andet*, *objektet*, og *den anden*, en anden *selvbevidsthed*[23].

Hegel

Projektet tager udgangspunkt i kapitel 4 af "Åndens fænomenologi" (1807), læst gennem den slovenske filosof Zdravko Kobe (f. 1966)[24] og suppleret af den danske udgave[25]. Kapitlet er genstand for mange fortolkninger, og ifølge Kobe er det næsten umuligt at sige, hvad det "egentlig betyder"[26]. Projektet gør derfor ikke krav på den rigtige læsning, men vælger Kobes, fordi den er tekstnær og fokuserer på, hvordan *selvbevidstheden* erfarer sin *afhængighed* af noget andet. *Bevidsthedens erfaring* har hos Hegel en særlig betydning: En bevidsthedsform prøver sin forståelse mod sine egne kriterier, og når den viser sig utilstrækkelig, opstår en ny form ud af den gamles sammenbrud[27]. *Erfaring* betyder i den forstand en lærdom.

---

[21] (Sartre, 2013, s. 284–307)

[22] (Taylor, 1989)

[23] *Den anden* er et filosofisk begreb, der hos Hegel betegner en anden *selvbevidsthed*. Betegnelsen *det andet* for det *objekt*, *selvbevidstheden* retter sig mod, er projektets egen og bruges som modpart til *den anden* for at gøre skelnen tydelig.

[24] (Kobe, 2015)

[25] (Hegel, 2005)

[26] (Kobe, 2015, s. 830)

[27] (Kobe, 2015, s. 832)

Ifølge Kobe træder *selvbevidstheden* først frem som en ren selvidentitet, "jeg er jeg"[28]. Som rent jeg er den imidlertid *afhængig* af et indhold, der gives udefra, og rummer dermed to *momenter*[29], der ikke stemmer overens: det rene jeg og bevidstheden om en ydre, sanselig verden[30]. Denne indre uoverensstemmelse kalder Hegel *begær*. Ifølge Kobe er *begæret* grundlæggende ikke dyrisk lyst, men *selvbevidsthedens* stræben efter at gøre de to *momenter* lige og dermed blive *selvbevidsthed* i egentlig forstand[31]. Først forsøger *selvbevidstheden* dog at nå dette mål på den mest umiddelbare måde, nemlig som *begær* i gængs betydning. *Selvbevidstheden* retter sig således mod sit *objekt*, *det andet*, og søger at gøre det til sit eget ved at fortære det, bogstaveligt eller i overført betydning som tilegnelse. Tilfredsstillelsen er dog kun midlertidig: Når *objektet* er fortæret, er det forsvundet, og *begæret* vender tilbage[32]. Herigennem erfarer *selvbevidstheden*, at den afhænger af noget andet. Intet almindeligt *objekt* kan tilfredsstille den varigt, for et *objekt* er enten *selvstændigt*[33], så det består, men ikke kan tilegnes, eller *afhængigt*[34], så det kan tilegnes, men forsvinder. Tilfredsstillelsen findes først i *den anden*, en anden *selvbevidsthed*, der netop kan være begge dele, fordi den selv kan give efter, altså *anerkende*, uden at forsvinde[35]. Som Hegel skriver: "Den er en selvbevidsthed for en selvbevidsthed. Først med dette er den i realiteten."[36] *Selvbevidsthed* er dermed et "pluralt"[37] begreb, der forudsætter gensidig *anerkendelse*[38].

Hvordan *anerkendelsen* kan slå fejl, viser *herre/træl-forholdet*. Når to *selvbevidstheder* mødes, vil begge *anerkendes* uden selv at give efter. Det ender i en kamp på liv og død, hvor den ene viger af frygt for døden og bliver *træl*[39]. *Herren anerkendes* dermed kun af en, hun ikke selv

---

[28] (Kobe, 2015, s. 833)

[29] Momenter: To sider, der ikke kan adskilles, men heller ikke stemmer overens.

[30] (Kobe, 2015, s. 833–834)

[31] (Hegel, 2005, s. 121; Kobe, 2015, s. 834)

[32] (Hegel, 2005, s. 125; Kobe, 2015, s. 836)

[33] Selvstændig: At eksistere i kraft af sig selv uden at være betinget af noget andet.

[34] Afhængig: At være betinget af noget andet for at eksistere eller opretholde sig selv (Kobe, 2015, s. 837).

[35] (Hegel, 2005, s. 126)

[36] (Hegel, 2005, s. 126)

[37] (Hegel, 2005, s. 126; Kobe, 2015, s. 837)

[38] (Kobe, 2015, s. 839). Anerkendelse: At en selvbevidsthed bekræfter en anden som selvstændig, så den anden kan se sig selv i den førstes blik.

[39] (Kobe, 2015, s. 841)

anerkender, og *anerkendelsen* bliver "ensidig og ulige"[40]. Ifølge Kobe er en sådan *anerkendelse* slet ikke *anerkendelse*[41].

Hegel i projektet

Da *selvbevidstheden* hos Hegel er et forhold til sig selv, der kun kommer i stand gennem noget andet[42], kan den læses som en grundform af *selvforholdet*. Hegel beskriver den grundlæggende struktur, mens deltagernes fortællinger kan vise, hvordan *selvforholdet* konkret opleves.

Særligt skelnen mellem *det andet* og *den anden* er frugtbar. Et *objekt* kan kun være enten *selvstændigt* eller *afhængigt*, men profilen synes at være begge dele: Den er skabt af individet, men kan bestå relativt uafhængigt af det. Dermed deler den et særtræk med *den anden*, men da den ikke er selvbevidst, kan den ikke *anerkende* i Hegels forstand[43]. Individet kan dog måske genkende og *anerkende* sig selv i den eller opleve den som fremmed. Profilen placerer sig mellem Hegels begreber, hverken et almindeligt *objekt* eller en anden *selvbevidsthed*. Fortællingerne må derfor vise, om profilen kan indtage en plads i *selvforholdet*, der ligner *den andens*.

Herre/træl-forholdet bruges som analogi, da der hverken er en kamp på liv og død eller to parter i Hegels forstand. Fortæller en deltager, at profilen får *anerkendelse*, som hun ikke oplever gælder hende selv, kan det minde om ensidig *anerkendelse*. Derudover kan *bevidsthedens erfaring* belyse fortællinger om en fremstilling, der pludselig ikke længere passede, hvor deltagerens forståelse af sig selv prøves mod det udtryk, hun selv har skabt. Hvis analogierne ikke rækker, kan begreberne udbygges eller suppleres af Sartre og Taylor.

Sartre

Hvor Hegel beskriver *selvforholdets* grundstruktur, giver Sartre et sprog for, hvordan det konkret opleves. Ifølge Sartre er mennesket *dømt til at være frit*[44]. Det former sig selv gennem sine valg, men altid inden for en *fakticitet*[45], de givne vilkår som kroppen og fortiden, der ikke frit

[40] (Hegel, 2005, s. 133)

[41] (Kobe, 2015, s. 843)

[42] (Hegel, 2005, s. 126; Kobe, 2015, s. 833)

[43] (Kobe, 2015, s. 839)

[44] (Sartre, 2013, s. 513 og 562)

[45] (Sartre, 2013, s. 574)

kan vælges fra[46]. Under *den andens blik* oplever subjektet desuden sig selv som *objekt*[47], låst fast som noget bestemt, det ikke selv råder over.

Blikket er hos Sartre altid *den andens*, men bruges her som analogi til at belyse deltagernes fortællinger om at se sig selv udefra i mødet med deres egen profil, fx at føle sig låst fast som den, profilen viser. *Fakticiteten* kan belyse fortællinger om at føle sig *bundet*[48] af sin *digitale selvfremstilling*. Tilsammen kan begreberne vise, om profilen bliver til et vilkår, inden for hvilket individets *frihed* udfolder sig, men som kan begrænse den.

Taylor: narrativ identitet

Ifølge Taylor må mennesket for at vide, hvem det er, have en forestilling om, hvordan det er blevet til, og hvor det er på vej hen, og det forstår derfor sit liv som en fortælling, der forbinder fortid, nutid og fremtid[49]. Det begrunder, at interviewene spørger til konkrete episoder og forløb frem for holdninger, og at fortællingerne læses med opmærksomhed på deres opbygning: en begyndelse, et brud eller vendepunkt, en nuværende forståelse af sig selv og forventninger til fremtiden. Her kan profilen få en særlig rolle, fordi den bevarer fortiden i en form, individet ikke længere selv fortæller, men må forholde sig til.

Teorierne har hver sin funktion. Hegel giver den grundlæggende struktur for, hvordan *selvforholdet* dannes gennem noget andet, og rejser spørgsmålet om profilens plads mellem *det andet* og *den anden*. Sartre belyser oplevelsen af at se sig selv udefra og være *bundet* af sin *digitale selvfremstilling*, og Taylor giver et redskab til at forstå fortællingerne som tidslige forløb.

---

[46] (Sartre, 2013, s. 567)

[47] (Sartre, 2013, s. 279)

[48] At føle sig bundet: En oplevelse af, at ens tidligere digitale selvfremstilling begrænser, hvordan man kan handle, fremstille sig eller forstå sig selv på ny, fx ved at man føler, at man skal leve op til den, eller ikke kan lægge den bag sig.

[49] (Taylor, 1989, s. 47–48)

Metode

Projektet er kvalitativt, induktivt og eksplorativt. Da det ikke er givet på forhånd, om og hvordan forholdet mellem individ og profil opleves, er data med til at afgøre, hvad der analyseres[50]. Undersøgelsen er dog teoriinformeret: Teorien skærper blikket i interviewguiden uden at styre deltagernes svar[51] og bruges i analysen til at belyse og fortolke deltagernes fortællinger.

Empirien ville bestå af semistrukturerede narrative interviews på en time. Den semistrukturerede form sikrer, at alle temaer berøres, men giver plads til det uventede. Den narrative form[52] kalder på fortællinger om konkrete situationer[53] og giver dermed adgang til deltagernes handlinger, følelser og fortolkninger. Spørgsmålene forudsætter ikke, at deltagerne føler sig *bundet* af deres profil.

Teorien er operationaliseret gennem et finmasket net fra problemformulering til underspørgsmål, temaer og åbne spørgsmål, så udsagn kan føres systematisk tilbage (bilag 2 og 3). Interviewguiden ville blive afprøvet i et pilotinterview og justeret, før de egentlige interviews gennemføres. Hegels *erfaringsbegreb* bliver fx til spørgsmålet ”Har noget, du har delt, nogensinde ændret den måde, du ser dig selv på?”, mens Taylor og Sartre bliver til spørgsmål om vendepunkter og om, hvad deltagerne oplever at kunne og ikke kunne ændre.

Generaliseringen er analytisk, ikke statistisk: Et veldokumenteret tilfælde kan både uddybe begreberne og vise, hvor de må udbygges. Metodens styrke er dybde og adgang til deltagernes egne fortolkninger[54]. Dens svagheder er et lille udvalg, retrospektive fortællinger præget af selektiv erindring, deltagernes selvfremstilling i interviewet, interviewerens påvirkning[55] og risikoen for overfortolkning. Det imødegås ved at medtage fortællinger, som begreberne ikke

[50] (Tanggaard & Brinkmann, 2025, s. 37–38)

[51] (Tanggaard & Brinkmann, 2025, s. 55)

[52] Jf. afsnittet om Taylor.

[53] (Tanggaard & Brinkmann, 2025, s. 50 og 55)

[54] (Tanggaard & Brinkmann, 2025, s. 39)

[55] (Tanggaard & Brinkmann, 2025, s. 38)

umiddelbart kan åbne[56], dokumentere justeringer af guiden og redegøre åbent for mit forhold til emnet og magtforholdet i interviewet[57].

Projektets udførelse

Projektet forventes gennemført over 4½ måneder (bilag 4). Deltagerne ville blive rekrutteret gennem opslag på sociale medier og netværk uden for min egen omgangskreds[58]. Ud fra afgrænsningsskemaet i bilag 1 ville der blive gennemført seks til otte interviews, så der er mindst to af hver brugertype[59]. Interviewene ville blive transskriberet og kodet åbent, så koderne udspringer af materialet[60]. Derefter ville centrale episoder[61] blive udvalgt til dybdegående filosofisk analyse, hvor de belyses og fortolkes gennem teoriafsnittets begreber.

Deltagerne ville give informeret samtykke, som de altid kunne trække tilbage, og alle data ville blive anonymiseret. Da opslag involverer andre, ville hverken opslag, billeder eller andres navne blive gengivet[62]. Budgettet udgør 20.000 kr. (bilag 5)[63].

Konklusion/perspektivering

Hver gang et menneske trykker ”del”, skaber det ikke kun noget, andre kan se, men også noget, det selv må møde. Hvad der sker i det møde, kan ikke fastlægges på forhånd. Projektet forventes

---

[56] (Tanggaard & Brinkmann, 2025, s. 55)

[57] Magtforholdet i interviewet: Den skæve fordeling af magt mellem interviewer og deltager, hvor intervieweren styrer samtalen og senere fortolker deltagerens fortælling, hvilket kan påvirke, hvad deltageren fortæller.

[58] Dette mindsker risikoen for, at deltagerne kender mig personligt.

[59] Brugertyper: Hyppige, sjældne og tidligere aktive brugere, jf. bilag 1. Om antallet af interviews, se Tanggaard og Brinkmann (2025, s. 39).

[60] (Tanggaard & Brinkmann, 2025, s. 55–56)

[61] Centrale episoder: Betegner både episoder, der viser en spænding eller spaltning, og episoder, der ikke gør, for at give plads til fortællinger, der går imod forventningen, og undgå, at analysen kun medtager det, begreberne passer på.

[62] Profilen ville ikke blive gennemgået på forhånd, og data, herunder citater, ville blive opbevaret sikkert. Den viden, interviewene giver om deltagerne, forpligter desuden til tilbageholdenhed i fortolkningen.

[63] Budgettet dækker bl.a. publicering af resultaterne med open access, så de bliver frit tilgængelige.

dog at give et nuanceret billede af, hvordan mennesker fortæller om deres egen profil: som en del af sig selv, som noget fremmed, som noget, de føler sig *bundet* af, eller som noget uden betydning. Med udgangspunkt i Hegels skelnen mellem *det andet*, et *objekt*, og *den anden*, en anden *selvbevidsthed*, kan projektet belyse, om profilen kan indtage en plads i *selvforholdet,* der ligner *den andens*, mens Sartre og Taylor kan gøre oplevelser af *bundethed* og forandring over tid forståelige.

Projektet åbner samtidig for ny forskning, fx om unge under 18 år har andre oplevelser, eller hvordan forholdet til profilen udvikler sig over flere år. Spørgsmålet er desuden aktuelt. Platforme som Facebook viser brugerne deres gamle opslag som minder[64] og konfronterer dem dermed med deres egen profil, og EU har med retten til at blive glemt gjort det at lægge sin digitale fortid bag sig til et juridisk spørgsmål[65]. Projektet kan dermed give et filosofisk grundlag for samfundsdebatten om digital dannelse og trivsel, hvor ikke kun mødet med andres profiler, men også mødet med ens egen *digitale selvfremstilling* står på spil.

Anerkendelse

Først og fremmest vil jeg gerne takke min forskerkontakt, lektor Rasmus Dyring, ph.d., Filosofi, Institut for Kultur og Samfund, Aarhus Universitet, for værdifuld vejledning, især i undersøgelsesdesign og metodevalg. Tak for gode samtaler, der har skærpet både mine spørgsmål og min forståelse af filosofien.

Dernæst tak til min skolekoordinator Signe Koch Klavsen på Risskov Gymnasium for støtte gennem hele projektet.

Endelig tak til holdet bag Projekt Forskerspirer for spændende seminarer og muligheden for at udfolde mine tanker på et fagligt plan.

[64] (Hod, 2018)

[65] (Forordning (EU) 2016/679 (databeskyttelsesforordningen), 2016, art. 17)

Litteraturliste

Anthropic. (2026). *Claude* [Software]. https://claude.ai

Belk, R. W. (2013). Extended Self in a Digital World. *Journal of Consumer Research*, *40*(3), 477–500. https://doi.org/10.1086/671052

Boyd, D. M., & Ellison, N. B. (2007). Social Network Sites: Definition, History, and Scholarship. *Journal of Computer-Mediated Communication*, *13*(1), 210–230. https://doi.org/10.1111/j.1083-6101.2007.00393.x

Danmarks Statistik. (2024). *It-anvendelse i befolkningen 2024*. Danmarks Statistik. https://www.dst.dk/Site/Dst/Udgivelser/GetPubFile.aspx?id=52301&sid=itbef2024

Danmarks Statistik. (2026). *Brug af internet til private formål – procent af befolkningen (16–74 år) efter tid og formål* (No. BEBRIT09) [Dataset]. Statistikbanken. https://www.statbank.dk/statbank55/SelectVarVal/Define.asp?Maintable=BEBRIT09&PLanguage=0

Forordning (EU) 2016/679 (databeskyttelsesforordningen) (2016). https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj?locale=DA

Hegel, G. W. F. (2005). *Åndens fænomenologi* (C. Bratt Østergaard, Overs.). Gyldendal.

Hod, O. (2018, 11. juni). *All of your Facebook memories are now in one place*. Meta Newsroom. https://about.fb.com/news/2018/06/all-of-your-facebook-memories-are-now-in-one-place/

Kierkegaard, L., Pommerencke, L. M., Flensburg, S., Bonnesen, C. T., Madsen, K. R., Pant, S. W., & Thorhauge, A. M. (2020). *Digital mediebrugs betydning for sociale relationer, fællesskaber og stress blandt børn og unge: En litteraturgennemgang*. Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet & Institut for Kommunikation, Københavns Universitet. https://curis.ku.dk/ws/portalfiles/portal/296257268/KierkegaardDigital_mediebrugs_betydning.pdf

Kobe, Z. (2015). True sacrifice on Hegel's presentation of self-consciousness. *Filozofija i društvo*, *26*(4), 830–851. https://doi.org/10.2298/FID1504830K

Sartre, J.-P. (2013). *Væren og intet: Et essay om fænomenologisk ontologi* (Anders Moe Rasmussen, Red.; Mogens Chrom Jacobsen, Overs.; 2. udgave). Philosophia.

Tanggaard, L., & Brinkmann, S. (Red.). (2025). *Kvalitative metoder: En grundbog* (4. udg.). Hans Reitzel.

Taylor, C. (1989). *Sources of the self: The making of the modern identity*. Harvard University Press.

BILAG

Bilag 1: Afgrænsningsskema

Skemaet afgrænser undersøgelsen og bruges ved rekrutteringen til at vurdere, om en deltager og dennes profil kan indgå. Kolonnen "Kilde" under platforme viser, hvilke kriterier der bygger på Boyd og Ellisons definition af sociale netværkssider (2007)[66], og hvilke der er projektets egne.

Område	Kriterium	Inkluderet	Udelukket	Kilde
Platform	K1 Personlig profil, helt eller delvist synlig for andre.	Offentlige profiler og private profiler med godkendte følgere	Platforme uden profil	Boyd & Ellison
	K2 Profilen er knyttet til et publikum, der kan reagere på indholdet.	Gensidige forbindelser (venner) og ensidige forbindelser (følgere)	Platforme uden publikum	Boyd & Ellison, tilpasset
	K3 Brugeren udvælger og offentliggør selv indholdet	Eget indhold	Andres indhold	Tilføjet. Forudsætning for, at profilen er individets eget værk

[66] (Boyd & Ellison, 2007). Definitionen stammer fra 2007, før bl.a. Instagram og TikTok fandtes, og den siger intet om feeds, algoritmisk sortering eller indhold med kort levetid.

Område	Kriterium	Inkluderet	Udelukket	Kilde
	K4 Indholdet er vedvarende og tilgængeligt, indtil brugeren eller platformen fjerner det	Indhold, der bliver liggende	Indhold med kort levetid som eneste indhold	Tilføjet. Forudsætning for, at profilen kan bestå, selv når individet forandrer sig
Profil	Personlig profil, hvor et menneske genkendeligt fremstiller sig selv	Profiler, hvor deltageren er genkendelig, fx ved navn eller billeder	Sponsorerede, kommercielle og reklamerende profiler, tematiske profiler (fx mad eller mode), anonyme eller pseudonyme profiler uden genkendelighed, professionelle karriereprofiler	
	Profilens alder	Har eksisteret i mindst to år	Under to år	
	Flere profiler	Har en deltager flere profiler, vælges én som hovedafsæt. Deltageren vælger selv den profil, der bedst fremstiller vedkommende som person.	Inddragelse af flere profiler	
Indhold	Kun det, individet selv har offentliggjort	Egne opslag, billeder, tekster og den historik, de danner	Andres indhold om individet (fx tags og kommentarer)	

Område	Kriterium	Inkluderet	Udelukket	Kilde
	Mængde af indhold (opslag) på profilen.	Ingen fast mængde forudbestemt. Det samlede indhold skal ifølge deltageren selv kunne forstås som en fremstilling af vedkommende som person	Profiler, hvor deltageren ikke selv opfatter indholdet som en fremstilling af sig selv	
Deltager	Alder	18 år eller derover	Under 18 år	
	Brugertype	Hyppige, sjældne og tidligere aktive brugere, hvis indholdet stadig er tilgængeligt.	Ikke-brugere og brugere uden indhold	
Fokus	Det indre forhold mellem individ og egen profil	Andres reaktioner, hvis de har betydning for deltagerens forhold til sig selv	Andres opfattelse som selvstændigt emne, andres profiler og sociale medier generelt	

Note: Kravet om, at profilen skal have eksisteret i mindst to år, sikrer en historik at fortælle om. Det giver tid til, at deltageren kan have forandret sig i forhold til sit tidligere indhold.

Brugertyperne (hyppige, sjældne og tidligere) defineres ud fra deltagerens egen angivelse af, hvor ofte vedkommende offentliggør indhold.

1. Hyppige brugere offentliggør indhold mindst én gang om måneden.
2. Sjældne brugere gør det sjældnere, men har gjort det inden for det seneste år.
3. Tidligere aktive brugere har ikke offentliggjort indhold det seneste år, men deres indhold er stadig tilgængeligt.

Deltagerne skal være fyldt 18 år, så de selv kan give informeret samtykke uden forældres medvirken. Kravet tager desuden højde for, at samtalerne kan berøre personlige erfaringer, og sikrer, at deltagerne kan se tilbage på deres profil med en vis afstand. Unge under 18 år udgør en relevant gruppe, men kræver særlige etiske hensyn og er derfor peget ud som mulig fremtidig forskning i perspektiveringen.

Bilag 2: Underspørgsmål og temaer

Underspørgsmålene er taget direkte fra problemformuleringen og udgør første led i det finmaskede net fra problemformulering til interviewspørgsmål. Hvert underspørgsmål er omsat til temaer, som danner strukturen i interviewguiden (bilag 3). Højre kolonne angiver de begreber, der kan åbne fortællingerne i analysen. De nævnes ikke over for deltagerne.

Underspørgsmål	**Temaer**	**Begreber, der kan åbne materialet**
US1: Hvordan fortæller deltagerne om forholdet mellem sig selv og deres digitale selvfremstilling, herunder om de oplever en forskel, og i givet fald hvordan?	T1: Brug og profilens historie T2: Selvfremstilling T3: Mig og min profil	Åbent og beskrivende: Ingen forudsætning om forskel. Danner grundlag for, om fortællingerne viser en forskel, *spænding* eller *spaltning*.
US2: Hvordan kan de fortællinger, der viser en *spænding* eller *spaltning*, belyses gennem Hegels begreber om *selvbevidsthed* og *anerkendelse*, herunder om profilen kan indtage en plads, der ligner *den andens* i *selvforholdet*?	T4: Konkrete episoder T5: Mødet med egen profil	Hegel: Kan profilen indtage en plads, der ligner *den andens* i *selvforholdet*? *Anerkendelse* (*herre/træl* som analogi), *bevidsthedens erfaring* (brud og forandring).
US3: Hvordan kan Sartres begreber om *fakticitet* og *blikket* samt Taylors filosofi om *narrativ identitet* supplere Hegels begreber og uddybe forståelsen af fortællingerne?	T5: Mødet med egen profil T6: Tid, forandring og forventninger til fremtiden T7: Råderum og bundethed	Sartre: *Frihed* og *fakticitet* (at føle sig *bundet*), *blikket* som analogi (at se sig selv udefra og føle sig låst fast). Taylor: Forløb, vendepunkter, fortid og fremtid.

Bilag 3: Interviewguide

Opfølgningsspørgsmål bruges efter behov og er ikke fastlagte. S = sonderende, SP = specificerende, F = fortolkende (bruges forsigtigt)[67]. De teoretiske begreber nævnes aldrig over for deltageren.

Tema	Spørgsmål	Opfølgning	Noter
Indledning	Præsentation af projektet, kort og uden teori. Information om, at interviewet optages, at alt anonymiseres, og at deltageren altid kan trække sig. Samtykkeerklæring underskrives. Deltageren kan stille spørgsmål.	-	-
T1: Brug og profilens historie (US1)	1.1 Fortæl mig om, hvordan du bruger sociale medier i en almindelig uge. *1.2 Hvornår oprettede du din profil, og hvordan husker du dine første opslag? *1.3 Hvis du ser tilbage over den tid, du har haft profilen, hvad har så ændret sig, og hvad har ikke?	S: Kan du sige mere om det? SP: Hvad lagde du op dengang? S: Hvordan er det for dig at tænke tilbage på det?	*Notér eventuelle tegn på forløb og forandring.*
T2: Selvfremstilling (US1)	2.1 Fortæl, hvordan du plejer at beslutte, om du vil dele noget.	SP: Hvad gjorde du først, og hvad gjorde du så?	*Notér.*

[67] (Tanggaard & Brinkmann, 2025, s. 50)

Tema	Spørgsmål	Opfølgning	Noter
	*2.2 Fortæl om et opslag, du valgte at lægge op, og hvorfor lige det. *2.3 Fortæl om noget, du valgte ikke at dele, eller som du har slettet.	S: Hvad ville der være sket, hvis du ikke havde delt det?	
T3: Mig og min profil (US1)	3.1 Hvis en, der ikke kender dig, kun så din profil, hvad ville de så få at vide om dig? 3.2 Hvad ville de ikke få at vide? *3.3 Hvordan er forholdet mellem dig og din profil, hvis du skal beskrive det med dine egne ord? 3.4 Fortæl om en gang, hvor du oplevede, at du og din profil passede godt eller dårligt sammen.	S: Kan du give et eksempel? F: Når du siger…, mener du så …?	Ingen forudsætning om forskel. Notér.
T4: Konkrete episoder (US2)	*4.1 Kan du fortælle om en situation, hvor din profil eller et opslag fik betydning for dig, stor eller lille, positivt eller negativt? *4.2 Har noget, du har delt, nogensinde ændret den måde, du ser dig selv på? Hvis ja, fortæl om det. Hvis ikke, hvad tænker du om det?	SP: Hvor var du? Hvad skete der så? SP: Hvad tænkte og følte du dengang, og hvordan ser du på det i dag? S: Hvad gjorde du bagefter? Tavshed. Giv plads.	Kerneområdet. Notér episoder og eventuelle brud (*bevidsthedens erfaring*). Episoderne kan relatere sig til flere temaer.

Tema	Spørgsmål	Opfølgning	Noter
	4.3 Har du oplevet at skulle leve op til noget, du selv havde vist? Hvis ja, fortæl. Hvis ikke, hvad tænker du om det?		
T5: Mødet med egen profil (US2, US3)	5.1 Fortæl om en gang, hvor du kiggede din egen profil igennem. Hvordan var det? *5.2 Hvad gør det ved dig at se det, du har lagt op for længe siden? 5.3 Fortæl om en reaktion på noget, du har delt, som du husker særligt. Hvad gjorde den ved den måde, du så dig selv på?	S: Hvordan var det at se dig selv sådan? SP: Kan du give et eksempel? S: Hvad ligger der i det?	Her kan *blikket* (som analogi), *anerkendelse* og profilen som en potentiel *den anden* komme frem. Andres reaktioner bruges kun i det omfang, de berører deltagerens forhold til sig selv. Notér.
T6: Tid, forandring og forventninger til fremtiden (US3)	*6.1 Hvis du skulle fortælle din historie med din profil som et forløb, hvordan ville den så begynde, og hvor er du nu? 6.2 Har der været et vendepunkt? Hvis ja, fortæl. *6.3 Hvordan er forholdet mellem den, du er nu, og det, der ligger på din profil fra før?	SP: Hvad skete der lige før og lige efter? S: Hvad ændrede sig i den måde, du så dig selv på? F: Kan jeg forstå det sådan, at …?	Narrativ opbygning: begyndelse, brud eller vendepunkt, nuværende forståelse og forventninger til fremtiden (Taylor). Notér.

Tema	Spørgsmål	Opfølgning	Noter
	6.4 Hvordan forestiller du dig, at du vil se på din profil om fem år?		
T7: Råderum og bundethed (US3)	7.1 Hvor frit føler du, at du kan bestemme, hvad din profil viser om dig? *7.2 Er der noget ved din profil, du ikke kan eller vil ændre? Hvis ja, hvad? Hvis ikke, hvad tænker du om det? 7.3 Hvad ville det betyde for dig at slette din profil? 7.4 Passer din profil til, hvordan du har det? Hvordan er det, når den gør, og når den ikke gør?	S: Hvad ligger der i det? SP: Kan du give et eksempel? Tavshed.	Neutrale spørgsmål. Både frihed og bundethed er åbne svar (Sartres *fakticitet*). Notér.
Afrunding	*8.1 Er der noget, jeg ikke har spurgt om, som du synes er vigtigt? *8.2 Er der noget af det, du har fortalt, som du gerne vil have, jeg behandler særligt forsigtigt eller udelader? *8.3 Hvordan har det været at fortælle om det her?	S: Kan du sige mere om det?	Tak og påmindelse om retten til at trække sig. Notér.

Note: Opstår der usikkerhed om betydningen af et ord eller et spørgsmål, giver jeg deltageren en kort forklaring og noterer, at begrebet blev defineret, før deltageren svarede. Forklaringen skrives ned, så den samme formulering kan bruges, hvis spørgsmålet opstår hos andre deltagere.

**Kernespørgsmål er markeret med en stjerne og sikrer, at hvert tema og underspørgsmål dækkes, også hvis tiden er knap. De øvrige spørgsmål stilles, hvis der er tid, eller hvis deltageren selv bringer emnet op.*

Bilag 4: Faser og tidsplan

Fase	Indhold	Varighed
1. Forberedelse	Rekruttering, pilotinterview, justering af guide	1 måned
2. Interviews	Gennemførelse af 6–8 interviews	2 uger
3. Bearbejdning	Transskribering og kodning	1 måned
4. Analyse og publicering	Filosofisk analyse af centrale episoder, skrivning og publicering	2 måneder
I alt		4½ måneder

Bilag 5: Budget

Post	Anslået pris
Gavekort til deltagerne (inkl. pilotinterview), 9 × 500 kr.	4.500 kr.
Professionel transskribering af 8 interviews	8.100 kr.
Leje af optageudstyr	3.000 kr.
Digital publicering med ”open access”	3.400 kr.
Lån af lokale på bibliotek	0 kr.
Uforudsete udgifter	1.000 kr.
I alt	20.000 kr.

Bilag 6: Forside

Forsidebilledet er udarbejdet med Claude (Anthropic, 2026).

